

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului
nr.705 din 27 iulie 1999 "Cu privire la înființarea Consulatului
General al Republicii Moldova în or.Ottava (Canada)"*

Nr.70 din 14.12.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.153-155/82 din 29.12.1999

* * *

* M.O., 1999, nr. 83-86, art. 739.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputatului în Parlament Victor Cecan, președintele Comisiei pentru control și petiții, autorul sesizării, reprezentantului permanent al Guvernului la Curtea Constituțională Olga Poalelungi, viceministru al justiției, în prezența șefului secției drept consular a Direcției Generale Consulare a Ministerului Afacerilor Externe Lilian Moraru, călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr.705 din 27 iulie 1999 "Cu privire la înființarea Consulatului General al Republicii Moldova în or. Ottava (Canada)".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului Victor Cecan, depusă în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 1 octombrie 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării prealabile au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției și Ministerului Afacerilor Externe.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor și argumentele expuse de părți, Curtea Constituțională

a constatat:

La 27 iulie 1999 Guvernul Republicii Moldova, avînd consimțămîntul Guvernului canadian de a înființa un consulat general al Republicii Moldova în Canada, a adoptat Hotărîrea nr.705 "Cu privire la înființarea Consulatului General al Republicii Moldova în or.Ottava (Canada)"(în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.705).

Prin pct.1 și 2 din Hotărîrea menționată Guvernul a instituit Consulatul General al Republicii Moldova cu sediul în or.Ottava (Canada), a aprobat structura și personalul scriptic ale acestuia, consulatul urmînd să-și înceapă activitatea de la 1 septembrie 1999.

Potrivit pct. 3, Ministerul Afacerilor Externe urma să aprobe devizul de cheltuieli necesare pentru funcționarea Consulatului General al Republicii Moldova, instituit prin această hotărîre, în limitele finanțării curente a misiunilor diplomatice, nedepășind mijloacele aprobate în acest scop prin Legea bugetului pe anul 1999.

Punctul 4 permite Consulatului General al Republicii Moldova în or. Ottava (Canada) să utilizeze încasările, provenite din prestarea serviciilor consulare, pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de activitatea sa, reducînd cu suma respectivă alocațiile bugetare prevăzute pentru întreținerea consulatului.

Autorul sesizării contestă constituționalitatea Hotărîrii Guvernului

nr.705, invocând următoarele argumente.

În opinia sa, la instituirea Consulatului General al Republicii Moldova în or.Ottava (Canada) urma să se țină cont de prevederile art.86 alin.(2) din Constituție, conform cărora Președintele Republicii Moldova, la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai Republicii Moldova și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice. Corelând aceste dispoziții cu clauzele cuprinse în art.94 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora Președintele Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor sale, emite decrete, autorul sesizării consideră că Consatul General al Republicii Moldova în or.Ottava (Canada) urma să fie instituit printr-un decret al Președintelui Republicii Moldova, contrasemnat, în baza alin.(2) din același articol, de către Primul-Ministru.

Examinând hotărîrea, al cărei control al constituționalității se solicită, argumentele și faptele expuse în ședință, cadrul legal existent în domeniu în raport cu prevederile Legii Supreme, Curtea Constituțională menționează următoarele.

În scopul afirmării sale ca stat suveran și independent, al lărgirii și consolidării relațiilor internaționale, Republica Moldova a aderat la un șir de acte internaționale, inclusiv la Convenția de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963 (Hotărîrea Parlamentului nr.1135-XII din 4 august 1992 "Despre aderarea Republicii Moldova la convențiile internaționale")* .

* Tratate internaționale, 1998, vol. IV.

În acest context este de reținut că la 8 februarie 1995 Parlamentul, prin Hotărîrea nr.368-XIII, a adoptat Concepția politicii externe a Republicii Moldova**, prin care a stabilit că, în scopul promovării mai active și mai eficiente a politicii externe, se vor deschide noi ambasade, consulate și reprezentanțe peste hotare, Guvernul fiind abilitat să creeze structurile și mecanismele necesare realizării acestor prevederi (art.2). Potrivit art. 96 alin. (1) din Constituție, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului. Legea cu privire la Guvern nr.64-XII din 31 mai 1990*** (art. 18) prevede în acest sens că Guvernul:

** M.O., 1995, nr. 20, art. 187.

*** Veștile, 1990, nr. 8, art. 191.

- încheie contracte cu statele străine, cu organizațiile internaționale și asigură îndeplinirea lor;

- stabilește relații multilaterale între Republica Moldova și state străine, organizații internaționale;

- prezintă Președintelui Republicii Moldova propuneri privind acreditarea și rechemarea reprezentanților diplomați ai Republicii Moldova, înființarea, desființarea și schimbarea rangului misiunilor diplomatice;

- reprezintă Republica Moldova în relațiile internaționale.

Conform Constituției (art. 86), Președintele Republicii Moldova are următoarele atribuții în domeniul politicii externe:

- poartă tratative și ia parte la negocieri, încheie tratate internaționale în numele Republicii Moldova și le prezintă, în modul și în termenul stabilit prin lege, spre ratificare Parlamentului;

- la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai Republicii Moldova și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice;

- primește scrisorile de acreditare și de rechemare ale reprezentanților diplomați ai altor state în Republica Moldova.

Analizînd Hotărîrea Guvernului nr.705 în contextul cadrului legal existent în domeniu, Curtea Constituțională consideră necesar a face următoarele precizări.

Relațiile consulare și cele diplomatice, deși se stabilesc între membrii comunității internaționale și sînt reglementate de dreptul internațional, comportă, totuși, trăsături specifice.

Relațiile diplomatice sînt cele de reprezentare generală și politică. Organele prin intermediul cărora se realizează aceste relații - misiunile diplomatice și reprezentanții diplomatici - acționează esențialmente ca organe de relații internaționale și actele îndeplinite de ele produc efecte juridice de drept internațional.

Relațiile consulare sînt de natură specializată, deci mai puțin generale și politice și de un grad subsecvent. Deși relațiile consulare sînt reglementate de dreptul internațional, ele nu cad decît parțial sub incidența dreptului internațional, dar numai în ceea ce privește aspectul formal. În privința conținutului, acesta este de drept intern, pentru că funcțiile sînt de drept intern. Prin natura lor, actele consulare produc efecte în ordinea juridică internă. Raporturile care se stabilesc în cadrul activităților consulare sînt raporturi între organele consulare și autoritățile statului de reședință, care sînt organe de drept intern.

Relațiile consulare și cele diplomatice reprezintă instituții distincte, ceea ce poate fi notificat și prin existența a două acte diferite pentru reglementarea lor în cadrul internațional - Convenția cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și Convenția cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963. Ultima prevede în art.2 pct.3 că ruperea relațiilor diplomatice nu atrage după sine ipso facto ruperea relațiilor consulare.

Avînd în vedere cele menționate, Curtea relevă că noțiunea de "consulat general" nu este identică după conținut cu noțiunile "reprezentanți diplomatici" și "misiuni diplomatice", prevăzute în art. 86 alin.(2) din Constituție.

Pentru motivele enunțate Curtea nu poate reține argumentele autorului sesizării, potrivit cărora instituirea Consulatului General al Republicii Moldova în or.Ottava (Canada) urma să fie efectuată conform procedurii prevăzute de art.86 alin.(2) din Constituție, deoarece stabilirea relațiilor consulare nu cade sub incidența acestui articol. Prin urmare, pentru instituirea Consulatului General nu se impunea emiterea unui decret.

În contextul celor menționate mai sus, Curtea Constituțională conchide că Hotărîrea Guvernului nr.705 a fost adoptată în limitele cadrului legal existent în domeniu și cu respectarea prevederilor constituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a), art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.62 lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Declară constituțională Hotărîrea Guvernului nr.705 din 27 iulie 1999 "Cu privire la înființarea Consulatului General al Republicii Moldova în or. Ottava (Canada)".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, intră în vigoare la data adoptării, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 14 decembrie 1999.
Nr. 70.